

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

27. An Hæretico negatiuo iam destinato ad comburendum, sit absolutio
impartienda, & Sacra Eucharistia conferenda? Et an in supradicto casu, si
nullus esset Sacerdos præter ipsum iudicem ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

1. rest. Hoc art. de minist. diff. articulo mortis. Episcopum Zeto-
lam in praxi de Penitentia cap. 15. num. 4. Finellum de
cas. reserv. cap. 7. in fin. & ex Societate Iesu Paulum Co-
mitolum in Resp. moral. lib. 1. quæst. 22. num. 2. ubi sic al-
ter: [Mihitamen in verba Concilij Tridentini in-
tendi, scilicet 14. cap. 7. perquam videtur probabile,
unicuique in mortis articulo constituto jus esse, cui
collibitum fuerit, confitendi quamvis proprius adfit
Sacerdos: facit enim ille articulus, ut omnis cesset re-
servatio; cor non item cesset reservatio:] Enim his
verbis decernit Concilium: [Veruntamen p[er] admo-
dum, ne ipsa occasione aliquis peccat in eadem Ecclesia
Dei custoditum semper fuit, ut nulla sit reservatio
in articulo mortis; atque ideo omnes Sacerdotes quo-
libet penitentes à peccatis, & censuris absolvere possunt.]
In quibus verbis Concilium absolute, & indi-
stincte dicit omnes Sacerdotes eam potestate gaudere in
eo articulo. Ergo videtur omnibus illis parem jurisdi-
ctionem, pro eo articulo, concedere, & cum lex non di-
stinguit, nec nos distinguere debemus. Vnde Petrus de
Lefelina Dominicanus, tenens hanc sententiam in sum-
to. 1. tract. de Sacram. Penit. cap. 14. diff. 2. fol. mibi 301.
sic ait: [El derecho Ecclesiastico (nempe, Concilium
Tridentinum, ubi supra) no pone exception ninguna;
fino tan solamente dice, que qualquier Sacerdote pue-
de absoluer à qualquier penitente, de qualesquier pecca-
dos, & censuras, luego en el articulo de la muerte qual-
quier Sacerdote puede confesar, aunque este presen-
te el proprio Parocho, & otro que tenga jurisdiccion
subdelegada.] Hæc ille, satis, ut supra dixi probabiliter;
quidquid in contrarium, probabiliter etiam, asserant
Doctores, quos citat, & sequitur Sanchez ubi sup. n. 7.
quibus ego addo Sanctiorum de cas. Pap. & Episcop.
n. 146. Bonac. de Sacram. disp. 5. q. 7. punct. 1. n. 10. & de
conf. disp. 9. q. 3. punct. 3. n. 3. Benzonium in de fug. lib. 1.
disp. 1. q. 6. Sanctarellum tract. de heresi, c. 6. dub. 1. n. 2.
Putaneum in 3. p. D. Thomas. p. 2. q. 3. concl. 1. Coninch de
Sacram. disp. 8. dub. 2. num. 16. Reginaldum in praxi, to. 1.
lib. 1. cap. 7. n. 61. Avillam de censuris, part. 2. cap. 6. disp. 3.
dub. 1. concl. 4. Valquez in 3. p. tom. 4. quæst. 93. art. 1.
dub. 4. num. 18. & Nugnum etiam in addit. ad 3. p. tom. 2.
q. 8. art. 6. dub. 3. fol. mibi 300.

4. Notandum est verò, supradictum Hæreticum
occultum absolutum, ut supra, in articulo mortis, de-
bere se presentare Summo Pontifici, nam cum hoc
onere absolutus censetur, si supervivat, sub pena rein-
cidentiæ in eandem censuram; non ut iterum absoluat-
ur, quia jam absolutus est: sed, ut obediatur ejus manda-
tis. Ita Suarez tom. 1. disp. 30. sect. 3. n. 6. Henriquez lib. 13.
cap. 29. n. 4. Barbosa in collectan. tom. 2. lib. 5. tit. 39. c. 11.
& n. 5. & alij communiter: licet contrarium asserat Na-
varrus cap. 26. n. 27. Avila de censuris, part. 2. cap. 7. disp.
3. dub. 4. concl. 1. n. 62. & Gambartia tract. de cas. reserv.
cap. 2. n. 65. quando censura non habet onus satisfaci-
endi causæ, propter quam incurritur, ut est in casu
nostro: & probabilem putat hanc opinionem Fillucius
tom. 1. tract. 13. cap. 7. num. 141.

5. Sed si aliam sententiam vis amplecti, etiam dico,
non esse necessarium, ut talis Hæreticus ad Summum
Pontificem recurrat; sed sufficere, ut ab Episcopo, vel
Inquiretore denud absolatur: nam prior absolutio non
obstat, quin penitens possit novam absolutionem ab-
solutam obtinere: & ita docet Henricus lib. 6. c. 1. o. n. 3. in
Glos. lit. G. Bonac. de conf. disp. 1. q. 3. punct. 3. n. 15. & alij.

RESOL. XXVII.

An Hæretico negativo jam destinato ad comburendum sit
absolutio impertienda, & sacra Eucharistia confe-
renda?
Et an in supradicto casu, si nullus esset Sacerdos præter ip-
sum, Tom. V.

sum iudicem Ecclesiasticum, teneatur ex opere con-
fessionem sacramentalem negare, & illum absolvere,
si prudenter senserit illum rite esse confessum, nec licite
possit id prohibere Sacerdotibus: Ex part. 5. tract. 3.
Ref. 78.

§. 1. Pro parte negativa in part. 1. tract. 3. resol. 8. Quæ hic
adduxi Sanchez; pro affirmativa verò Portel;
sed pro curiosis non definam modò hic apponere sen-
tentiam Hurtadi de Mendoza de fide tom. 1. disp. 86.
sect. 2. §. 29. ubi sic ait: Dubium occurrit quid agen-
dum sit cum hæretico negativo? an ei possint sacra-
menta Penitentia & Eucharistia conferri, an ei sint
neganda? Ego distinguo duas rationes ei Sacramenta
conferendi. Prima est ex autoritate iudicis accessentis
Sacerdotem ut ei ministrat confessionem, eumque ab-
soluat, & det Christi corpus. Secunda est sine iudi-
cis autoritate, ut si Sacerdos à iudice abhæbitus velit
iudice inconsulto audire peccata negativæ; ex cuius sa-
cramentali confessione colligit prudenter eum esse in-
nocentem, & ne falsum quid dicat, esse paratū ad sup-
plicium. Pater Suarez disp. 23. sect. 2. n. 5. supponit eum
non esse donandum Sacramentis, in quo est deterioris
conditionis hæretico confesso. Ego hanc sententiam;
interpretor de prima ratione conferendi Sacramenta,
idque probat ratio Patris Suarez, eum non debere
in Ecclesia tolerari, quia non est illi reconciliatus,
quæ clata sunt in reconciliatone & toleratione iuridi-
ca, sive forensi, quia leges fori sunt illi adversæ. At
non video cur Sacerdos privatim non possit illum
absolvere, imò videretur ad id teneri, quia privatim
leges fori non præjudicant legibus conscientia: po-
test enim quis innocens in conscientia esse reus in
foro. Demus Sacerdoti constare evidenter de inno-
centia negativæ, vel quia testes confessi sunt crimen
falsi testimonij, vel quia decepti sunt in persona accu-
sata, vel aliam ob causam. Hic tenetur negativum ab-
soluere, quia omnia argumenta vident veræ peniten-
tiæ, & alioquin exponeretur periculo damnationis.
Idem dico etiam si Sacerdos non sit certus de falso
crimine, quia in foro sacramentali standum est confes-
sioni ipsius penitentis, dum non convincitur menda-
cij à ministro Sacramenti; tunc autem non convinci-
tur: ergo tenetur stare illius confessioni. Igitur dum
prudenter credit negativum esse verè penitentem, te-
netur illi dare Sacramentum Penitentia, privatim
tamen & occultè, iudice ut iudice inconsulto, quia
ut iudex id tenetur prohibere. Confirmatur, quia col-
latio Sacramenti nulli periculo tunc exponitur, nega-
tio autem Sacramenti est exposita periculo damna-
tionis æternæ negativæ: ergo est administrandum id Sa-
cramentum, quod censo de ipso iudice Ecclesiastico;
si enim præter illum nullus adesset Sacerdos tenetur
excipere confessionem sacramentalem negativæ, &
illum absolovere, si prudenter senserit illum esse rite
confessum, nec licet potest id prohibere Sacerdotibus,
quamvis in foro agant cum negativo iudice in pertinac-
es servato. Hucusque Hurtadus.

2. Notandum est etiam hic obiter id, quod docet
Masius in præf. Inquis. part. 10. num. 57. ubi sic ait.
[Hæretico, il quale in articulo mortis viene assol-
to deve s'haura con la sua falsa dottrina ingannato al-
cuni promettere di satisfare, cioè scoprir loro la fro-
de. La qual cosa non s'intende haver luogo qualun-
que volta egli habbia di già sodisfatto, o non possa in
verun modo sodisfare, o perche gli ingannati siano
assenti, o perche egli poco stante debba esser condot-
to alla morte, e cessa altresì la necessitã di tal cautela,
quando per altra via sia stato à gli ingannati scoperto
l'inganno.] Sic ille.